

Kotouttamisohjelma 2022-2025: vuoden 2022 tulokset

Kaupunginhallitus
7.8.2023

Teemu Haapalehto
Maahanmuuttoasioiden johtaja

Esityksen sisältö

- Tiivis tilannekatsaus maahanmuuttoon ja kotoutumiseen
- Espoon kotouttamisohjelman 2022-2025 seurantamittareiden tulokset:

Yhtenäinen ja yhdenvertainen kasvun ja oppimisen polku

1. Yhdenvertainen alku oppimispolulle
2. Maahanmuuttajataustaisten lasten ja nuorten oppimistulosten ero kantaväestöön puolitetaan valtuustokauden aikana oppimistuloksia nostamalla
3. Toiselta asteelta yhdenvertaiset mahdollisuudet

Työllisyys ja yrittäminen

4. Maahanmuuttajien työttömyys alenee ja työllisyyttä edistetään asiakaslähtöisillä palveluilla
5. Espoosta rakennetaan huippuosaajille ja heidän perheilleen paras paikka asua
6. Maahanmuuttajien yrittäjyyttä tuetaan

Alkuvaiheen kotoutuminen

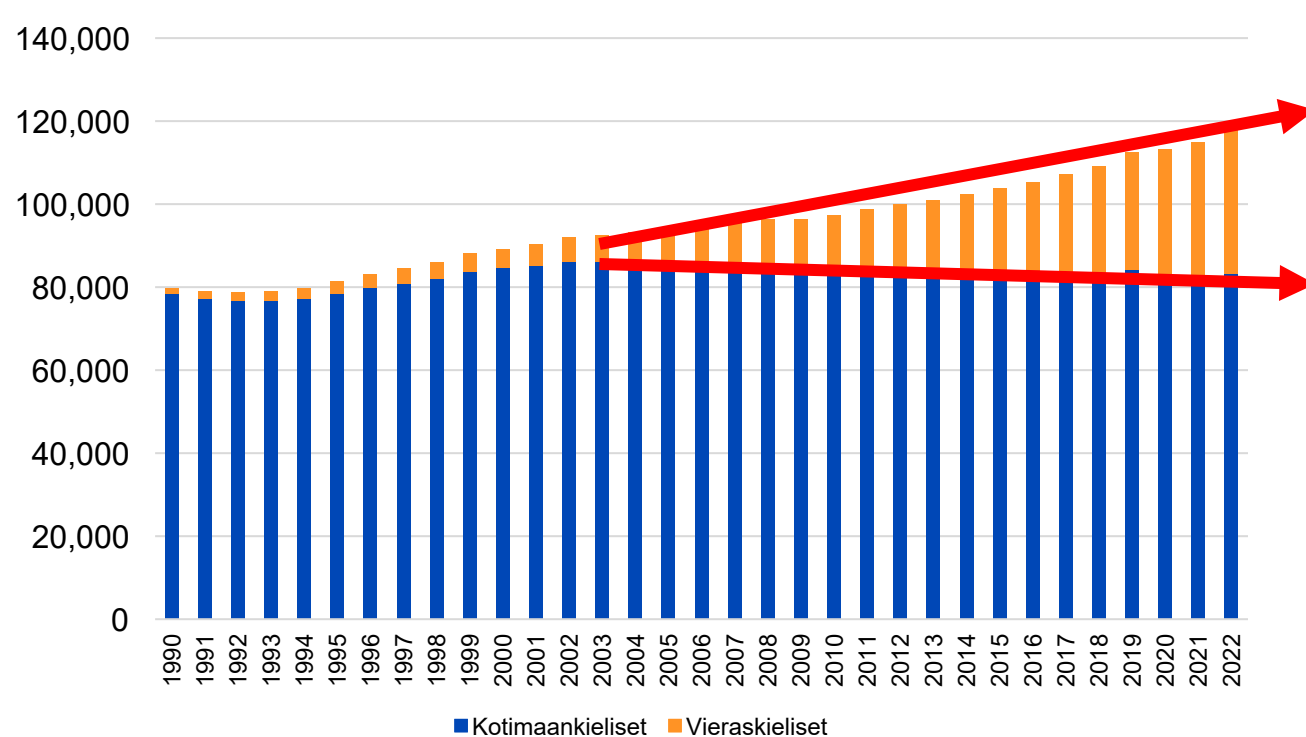
”Kaikkien Espoo” arjessa

7. Työvoiman pitkän aikavälin turvaamiseksi ja asiakaslähtöisyyden varmistamiseksi nostetaan vieraskielisen henkilöstön osuutta
8. Takaamme kaikille espoolaisille lapsille ja nuorille mahdollisuuden harrastaa

Tiivis tilannekatsaus maahanmuuttoon ja kotoutumiseen

Espon vieraskielinen väestö kasvaa hyvin nopeasti

18-44-vuotiaiden määrä äidinkielen mukaan 1990-2022

- Kasvu viime vuonna 7 120 henkeä
- Mediaanikunnassa on 5 900 asukasta
- 2023 alussa Espoossa oli 66 730 vieraskielistä kaupunkilaista = 22 % kaupunkilaisista
 - 25-64-vuotiaista kaupunkilaisista 25,4 % vieraskielisiä
 - Syksyn 2022 ekaluokkalaisista 30 % vieraskielisiä
- Vuosina 2017-2021 kuntaverokertymän kasvusta Espoossa tuli 38 % ulkomaalaistaustaisilta ja 62 % suomalaistaustaisilta kaupunkilaisilta
- Espon väestönkasvusta oli vieraskielisen väestön kasvua viime vuonna 87 %
- Länsi-Uudenmaan väestönkasvusta oli Espon vieraskielisen väestön kasvua viime vuonna 96 %

**Intialaisten osuus Espoossa asuvien ulkomaan kansalaisten väestönkasvusta oli viime vuonna 15 prosenttia, mutta osuus kaikista ulkomaalaisista oli 8 %
→ maahanmuuttajaväestön rakenne on muuttumassa.**

Suomen intialaisista on espoolaisia noin kolmannes ja Suomen työikäisten intialaisten väestönkasvusta 35 % kohdistuu Espooseen (vrt. Helsinki 18 % ja Vantaa 8 %).

Espoon elinkeinorakenteen ja ”ketjumuuton” takia on odotettavissa, että espoolaisten osuus Suomen intialaisista kasvaa edelleen.

UM:n mukaan Suomi ottaa Intiassa vastaan 100 oleskelu-lupa-hakemusta päivässä, kun vuosi sitten vastaava luku oli 28.

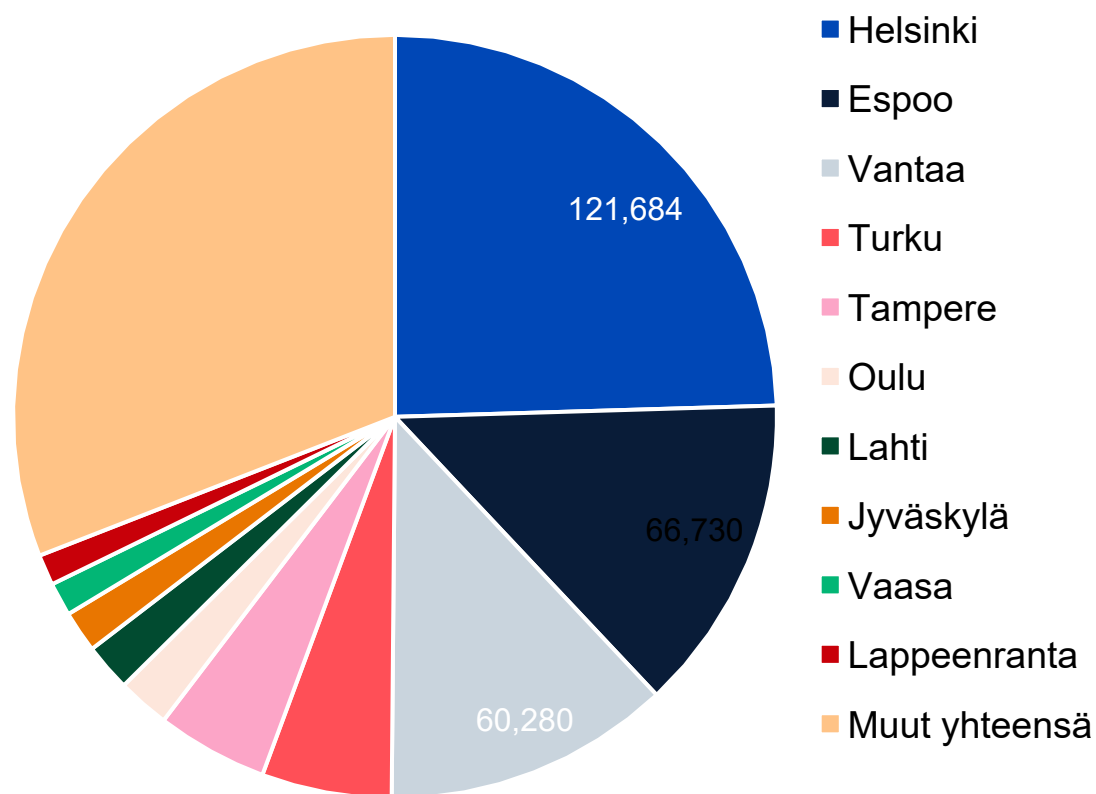
Tilastokeskuksen mukaan alle 5 vuotta Suomessa asuneiden intialaismiesten tulojen mediaani oli yli 64 000 € vuodessa (koko väestön mediaani noin 36 000 €).

Intialaiset toivovat kaupungilta ennen kaikkea lisää kapasiteettia kv-kouluun. Suomeen rekrytoitujen asiantuntijoiden puolisoiden osaamista vastaava työllistyminen on tärkeää.

Espoossa ulkomaalaistaustaisten johtajien, erityisasiantuntijoiden ja asiantuntijoiden määrä kasvaa 10 % vuosivauhtia, kv-koulun kapasiteetti on kasvanut noin 2 % vuodessa.

Espoossa 13 % maahanmuuttajista, mutta noin kolmannes ulkomaalaisista ICT-asiiantuntijoista

Suomen vieraskielinen väestö kunnittain 31.12.2022

Lähde: Tilastokeskus

- Espoon onnistuminen Talent Boost-toimenpideohjelman ja työvoiman maahanmuuton tiekartan toimeenpanossa on Suomen onnistumista, mutta kumppanuus valtion kanssa yskii
- Suomessa vuodesta 2000 vieraskielisten työllisyys on noussut 164 000 hengellä ja kotimaisia kieliä puhuvien laskenut 15 000 hengellä
- Suomen nettomaahanmuutto 2022 ennätystasolla yli 34 000 henkilössä: Eläketurvakeskuksen mukaan ”maahanmuutto nykyisellä profiilillaan selkeästi vahvistaa työeläkkeiden rahoitusta” (YLE 5.6.)
- 309 kunnan pienimmät yhteiset nimittäjät ohjaavat valtion toimia
- Rahoitus sirpaleista, lyhytjänteistä, työlästä, epävarmaa

Espoon kotouttamisohjelman 2022-2025 seurantamittareiden tulokset vuodelta 2022

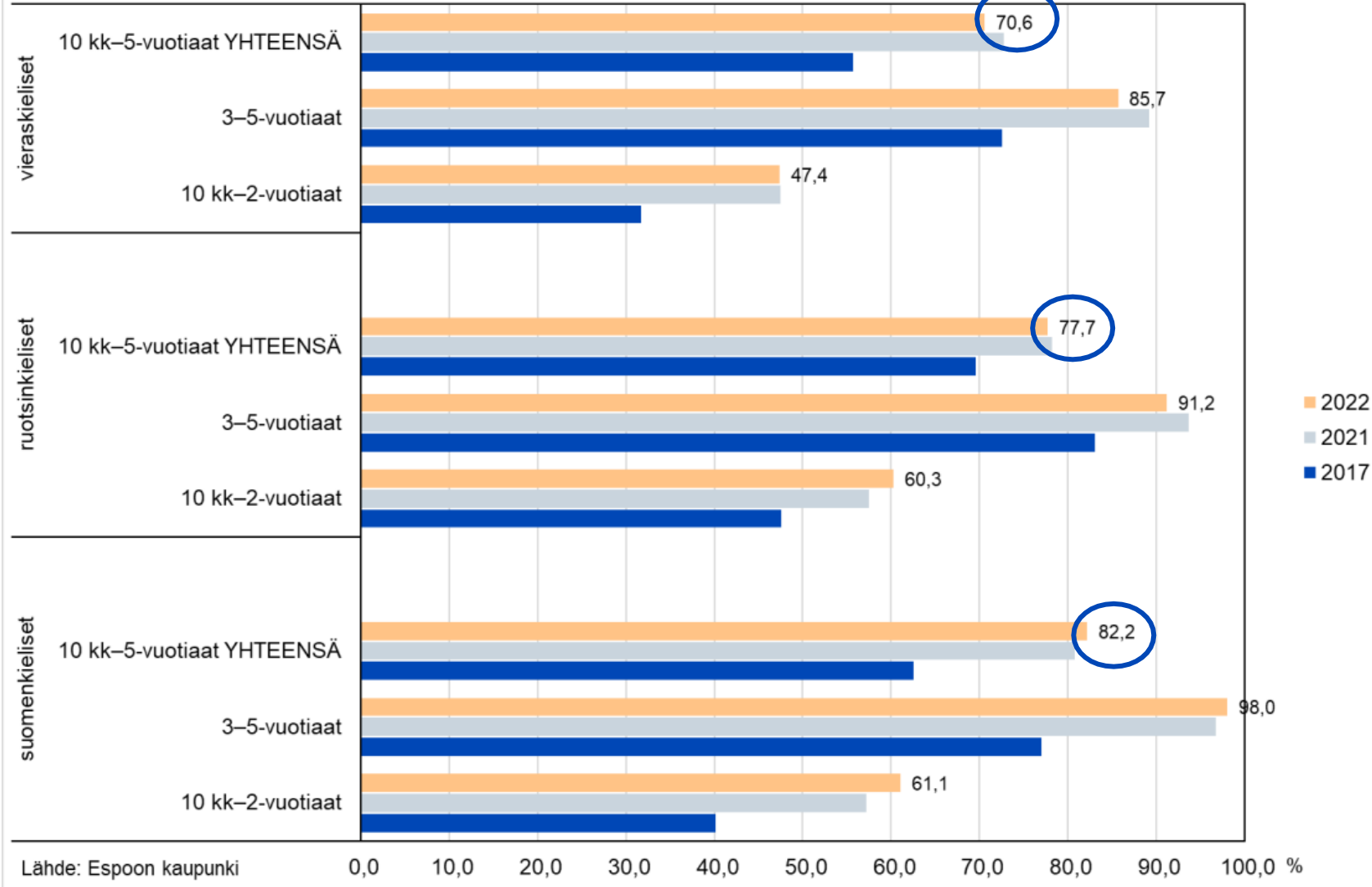
Tavoite 1: Yhdenvertainen alku oppimispolulle

Mittarit:

- Osallistumisaste varhaiskasvatukseen äidinkielen mukaan jaoteltuna
- Varhaiskasvatuksen vaikutus toisen luokan oppilaiden lukutaitoon

Osallistumisaste varhaiskasvatukseen

Lasten varhaiskasvatuksen osallistumisaste (%) kielen ja iän mukaan

Vieraskielisten osallistumisaste on noussut vuodesta 2017 noin 15 prosenttiyksikköä 71 prosenttiin.

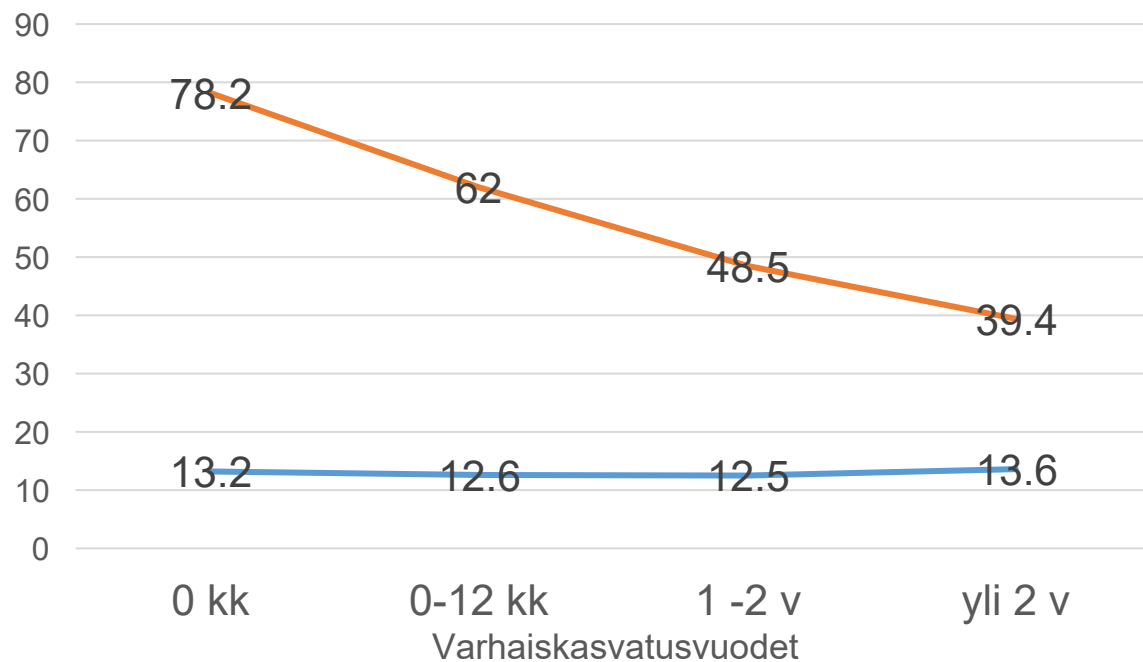
Suomenkielisten osallistumisasteesta ollaan jäljessä 7 prosenttiyksikköä.

Alle 3-vuotiaiden kohdalla ero suomenkielisiin on 13 prosenttiyksikköä.

Varhaiskasvatuksen vaikutus toisen luokan oppilaiden lukutaitoon

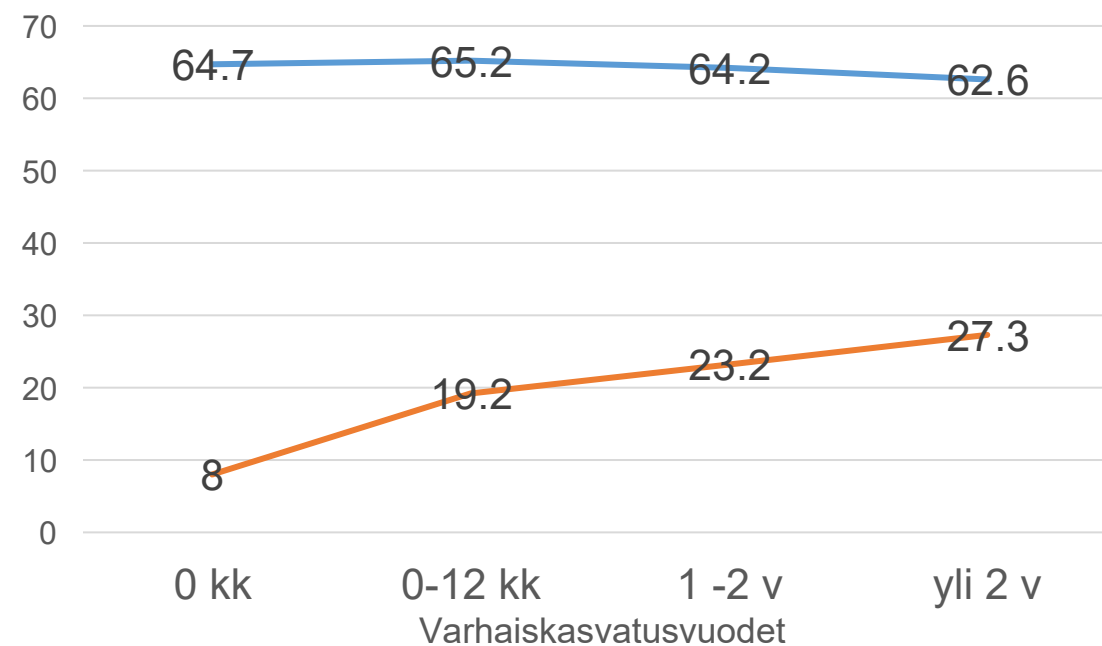
Vuoden 2022 tuloksia ei ole saatu vielä kasaan, mutta vuoden 2021 ALLU-lukutaitotestin tuloksien mukaan:

Yli 2 vuotta varhaiskasvatukseen osallistuneiden vieraskielisten osuus heikoista lukijoista oli puolet pienempi kuin 0 kk osallistuneista

— suomenkieliset — vieraskieliset

Yli 2 vuotta varhaiskasvatukseen osallistuneiden vieraskielisten osuus vahvoista lukijoista oli yli kolminkertainen 0 kk osallistuneisiin verrattuna

— suomenkieliset — vieraskieliset

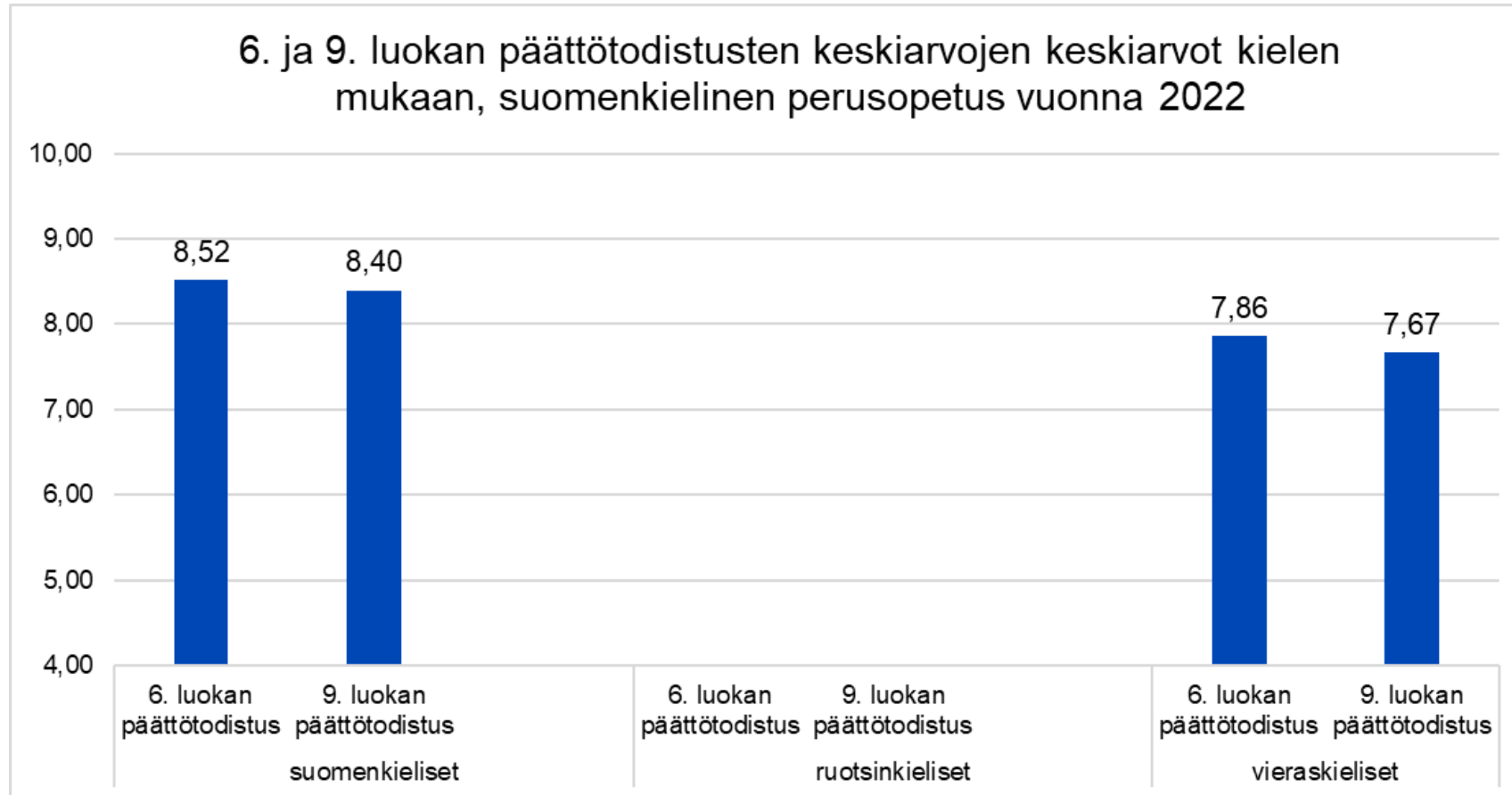
Tavoite 2:

Maahanmuuttajataustaisten lasten ja nuorten oppimistulosten ero kantaväestöön puolitetaan valtuustokauden aikana oppimistuloksia nostamalla

Mittarit:

- Suomen-, ruotsin- ja vieraskielisten oppilaiden keskiarvot päättötodistuksessa
- S2-opetukseen osallistuvien osuus Suomessa syntyneistä vieraskielisistä 6. luokan oppilaista
- Kouluterveyskyselyn tulokset kiusaamiskokemuksista ja yksinäisyydestä

Suomen-, ruotsin- ja vieraskielisten oppilaiden keskiarvot päättötodistuksessa

S2-opetukseen osallistuvien osuus Suomessa syntyneistä vieraskielisistä 6. luokan oppilaista

Kouluterveyskyselyn tulokset kiusaamiskokemuksista ja yksinäisyydestä (2022 tulokset tulevat syksyllä 2023)

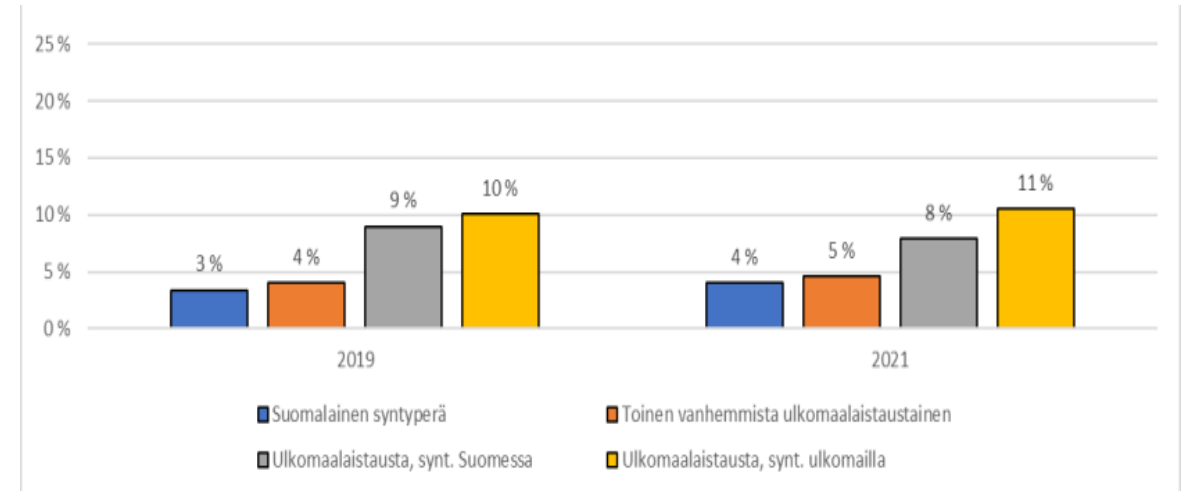
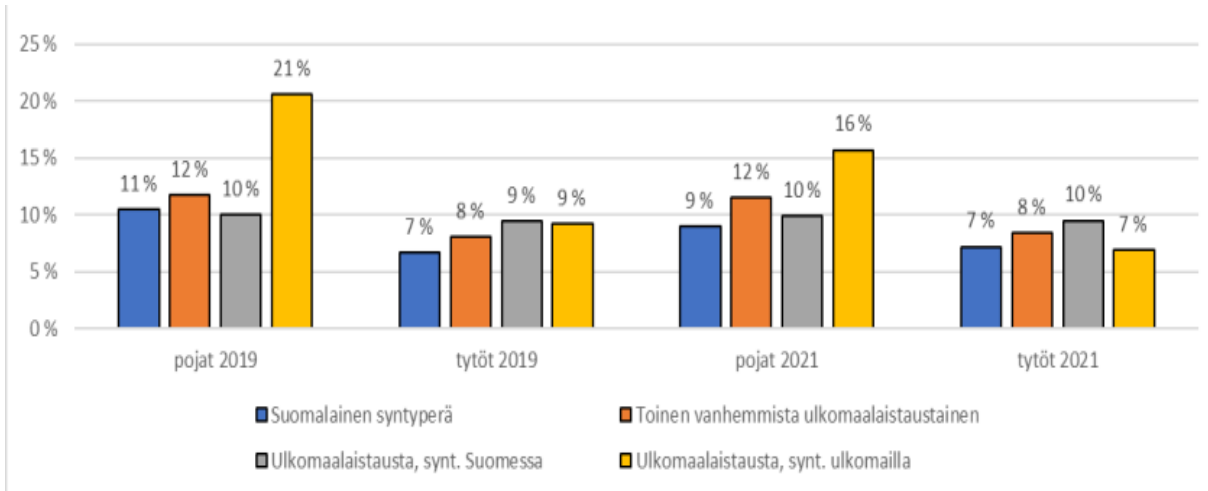
Yläkouluissa maahanmuuttajapoista ”ei yhtään ystävää” omaavien osuus laskenut kahdessa vuodessa 21 % → 16%

Osuus edelleen korkea suomalaistaustaisiin poikiin (9 %) verrattuna

Maahanmuuttajista lähes kolmikertainen osuus (11 %) kokee tulevansa viikoittain kiusatuksi suomalaistaustaisiin verrattuna (4 %)

Espoolaisella harrastamisen mallilla, urheilu-, liikunta-, kulttuuri- ja nuorisotoimijoilla on kaikilla tärkeä rooli lasten ja nuorten sosiaalisten suhteiden tukemisessa.

Kiusaamisen, ulossulkemisen ja rasismien kitkemiseen kouluista tarvitaan mukaan kaikki koulun arjessa toimivat aikuiset.

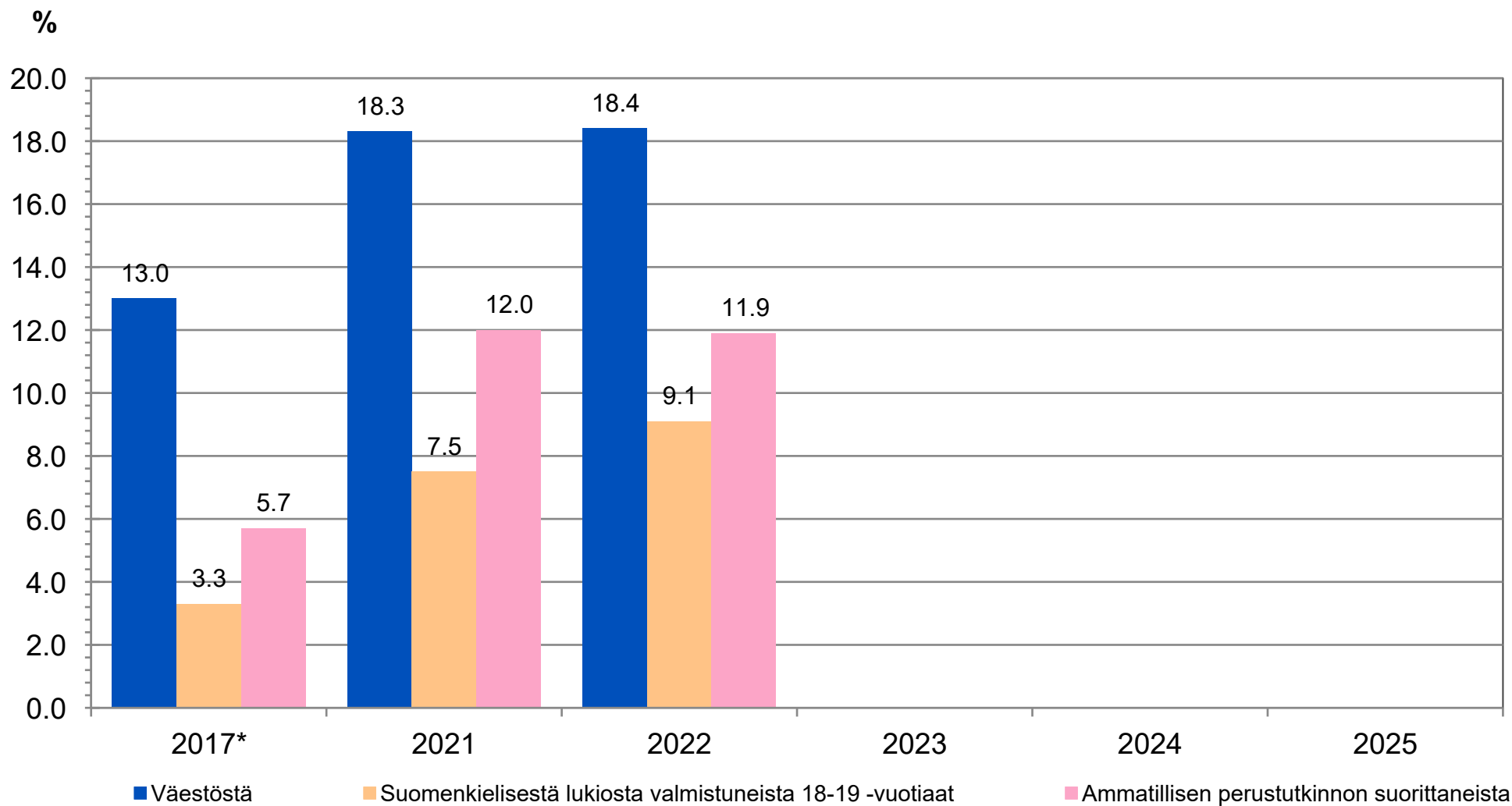

Tavoite 3: Toiselta asteelta yhdenvertaiset mahdollisuudet

Mittarit:

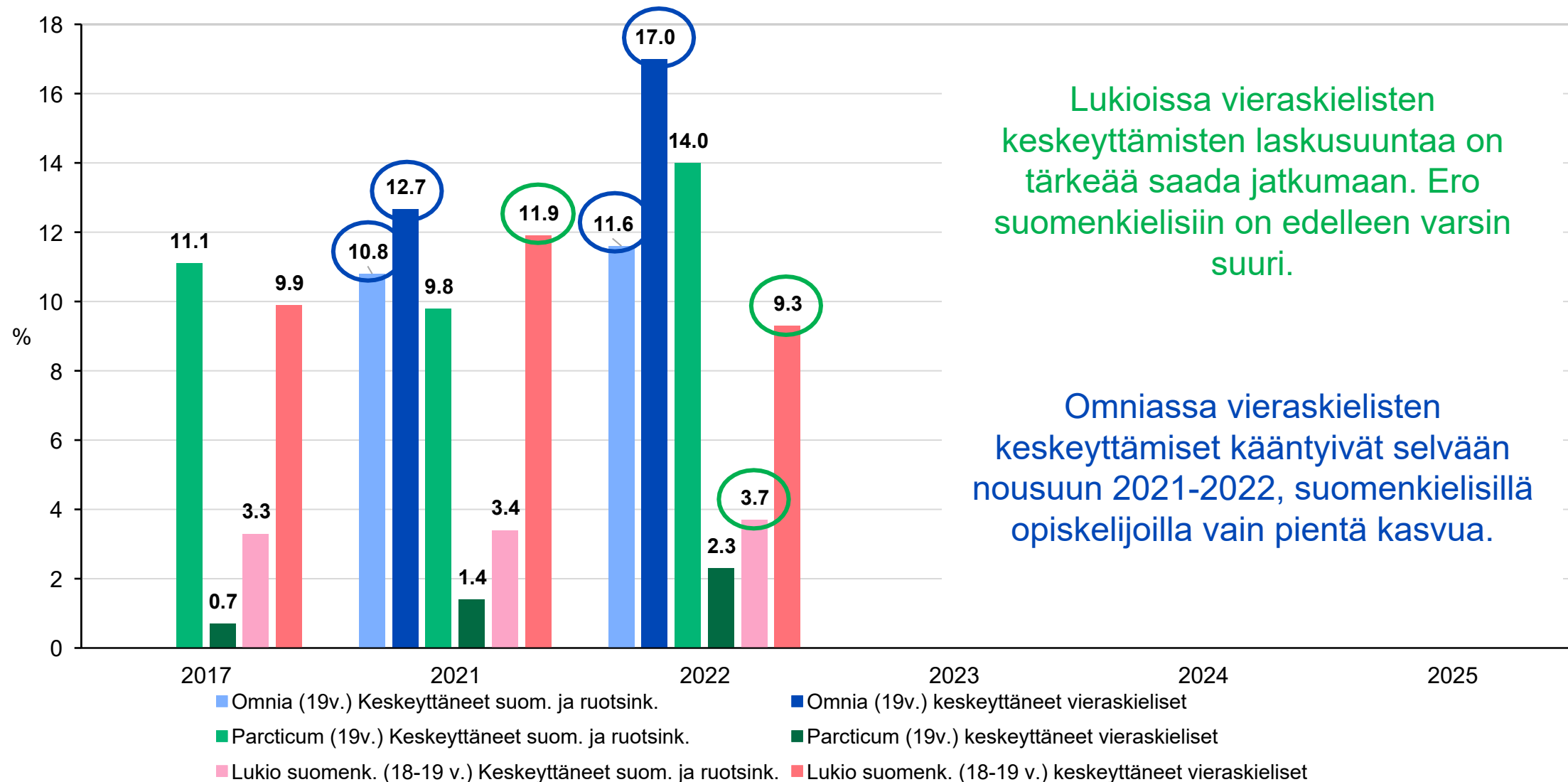
- Vieraskielisten osuus 19-vuotiaista sekä Omniasta ja Espoon lukioista valmistuneista
- Vieras-, suomen- ja ruotsinkielisten keskeyttämisprosentit toisella asteella

Vieraskielisten osuus 19-vuotiaista sekä Omniasta ja Espoon lukioista valmistuneista

Lähteet:
Espoon kaupunki,
Omnia,
Tilasto-

Vieras-, suomen- ja ruotsinkielisten keskeyttämispromsentit toisella asteella

Tavoite 4:

Maahanmuuttajien työttömyys alenee ja työllisyyttä edistetään asiakaslähtöisillä palveluilla

Mittarit:

- Ulkomaalaisten työttömyysaste laskee & suhteellinen ero yleisen työttömyysasteeseen puolitetaan valtuustokauden aikana (ero pääkaupunkiseudun alhaisimmalle tasolle)
- Ulkomaalaisten osuus työttömistä ja palkkatuen saajista sukupuolittain
- Osaamiskeskuspalvelut: 1 000 uutta asiakasta vuodessa, valtuustokauden aikana 1 000 asiakasta töihin ja 1 000 suorittamaan osatutkintoa tai ammatillista tutkintoa
- Maahanmuuttajanaisten työllisyysaste Uudenmaalla ja muiden Pohjoismaiden pääkaupunkien lähialueilla

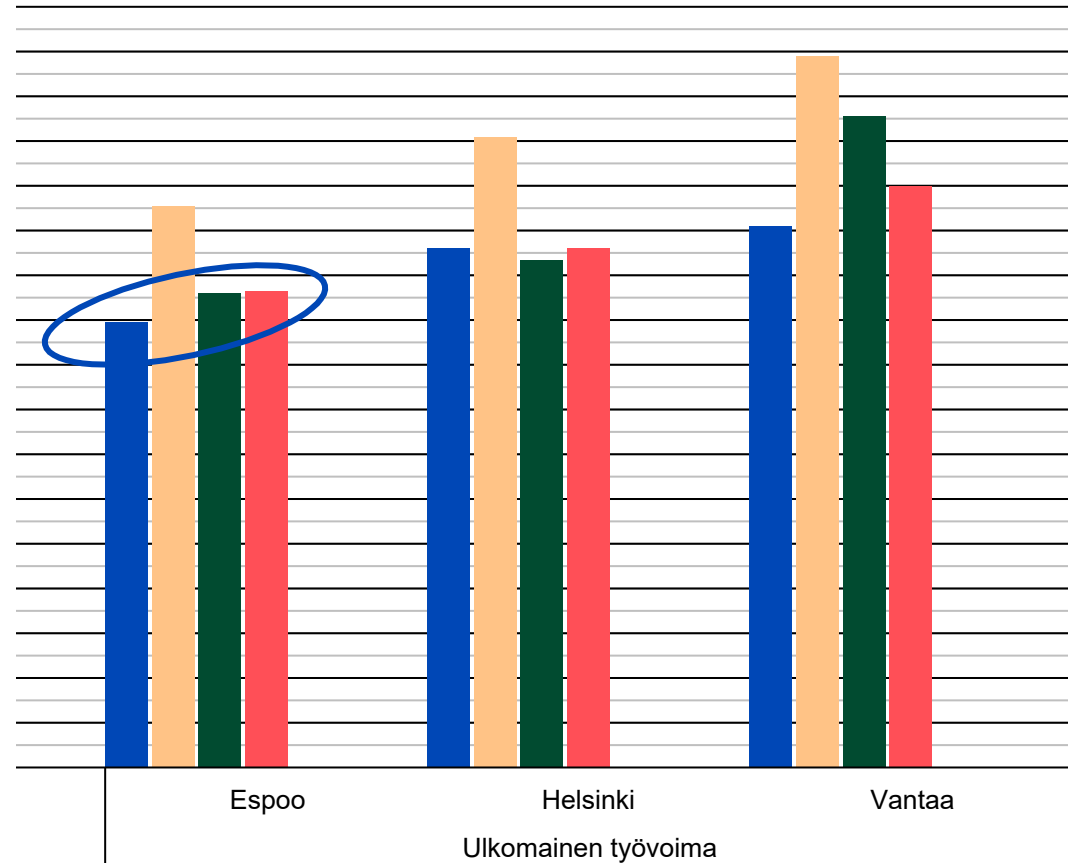
Ulkomaalaisten työttömyysaste

Työttömien osuus työvoimasta (%)
Koko työvoima ja ulkomainen työvoima

34.0
32.0
30.0
28.0
26.0
24.0
22.0
20.0
18.0
16.0
14.0
12.0
10.0
8.0
6.0
4.0
2.0
0.0

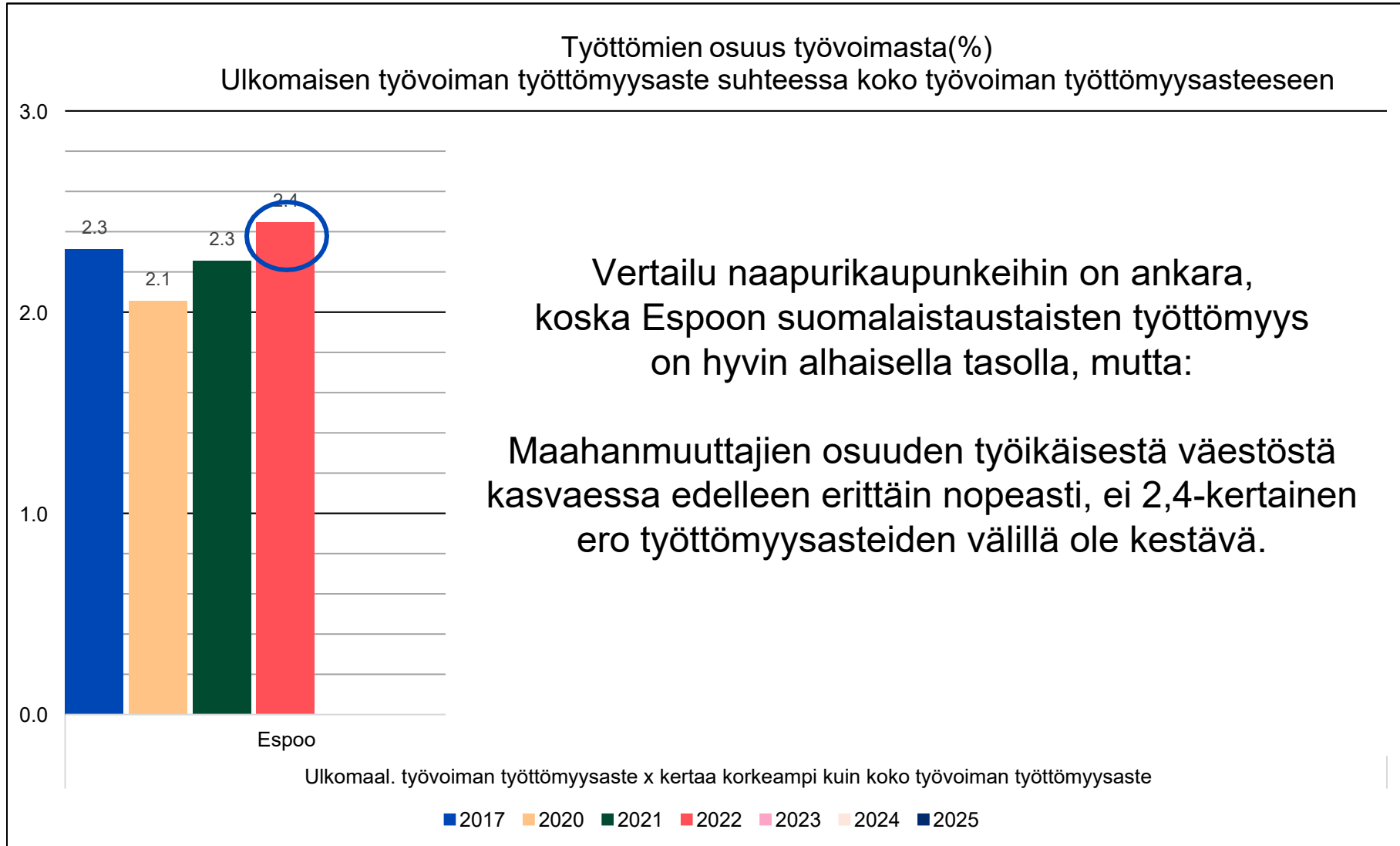
Espoossa ulkomaan kansalaisten työttömyysaste on hiukan parempi kuin naapurikaupungeissa, mutta tällä työikäisen väestön rakenteen muutostahdilla työttömyysaste on välttämätöntä saada laskemaan.

TE-2025 uudistuksen myötä voimaan astuva työttömyysturvan ”kannustava rahoitusmalli” tulee kaupungille hyvin kalliiksi ellei maahanmuuttajien työllistymistuloksia saada kohenemaan.

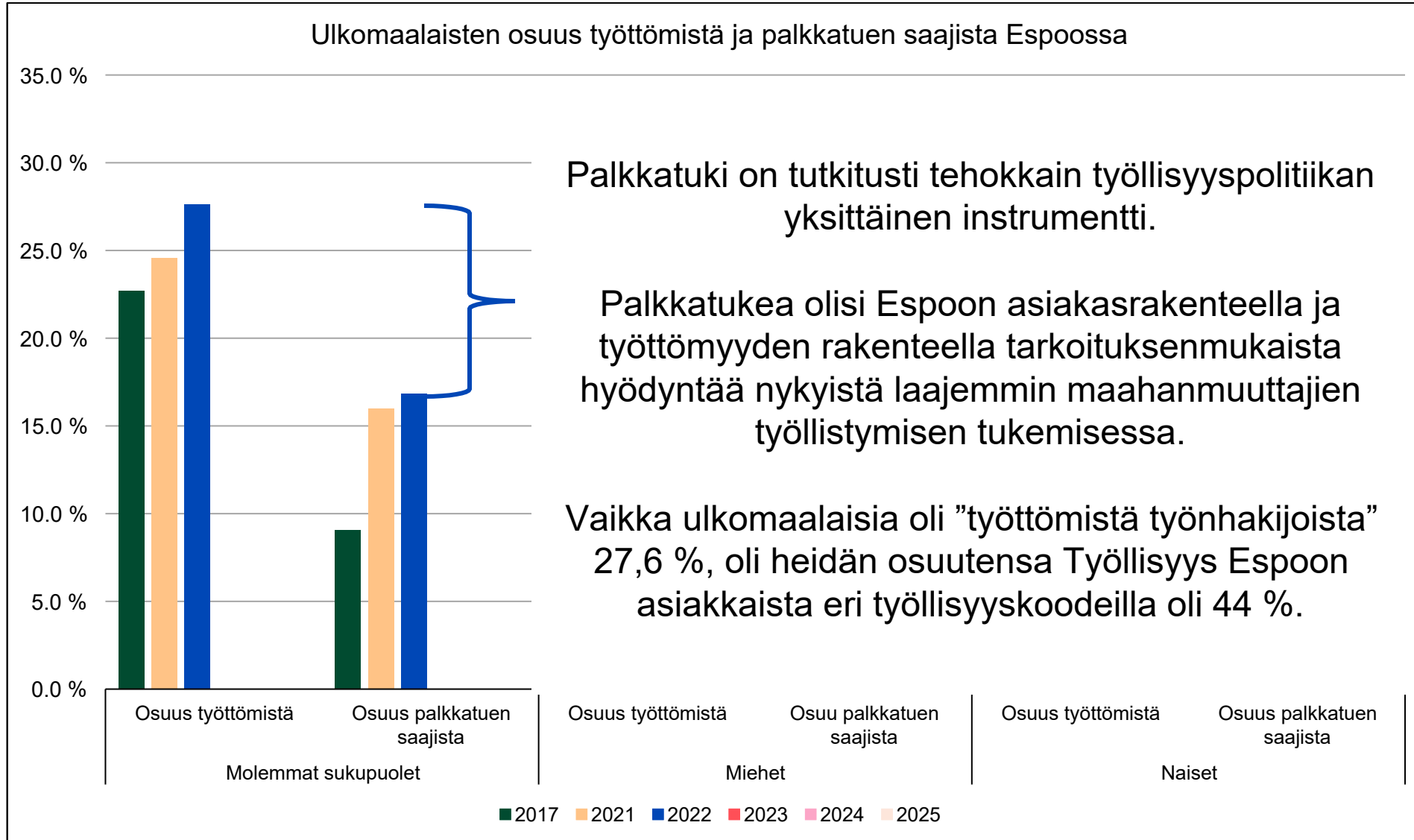

■ 2017 ■ 2020 ■ 2021 ■ 2022 ■ 2023 ■ 2024 ■ 2025

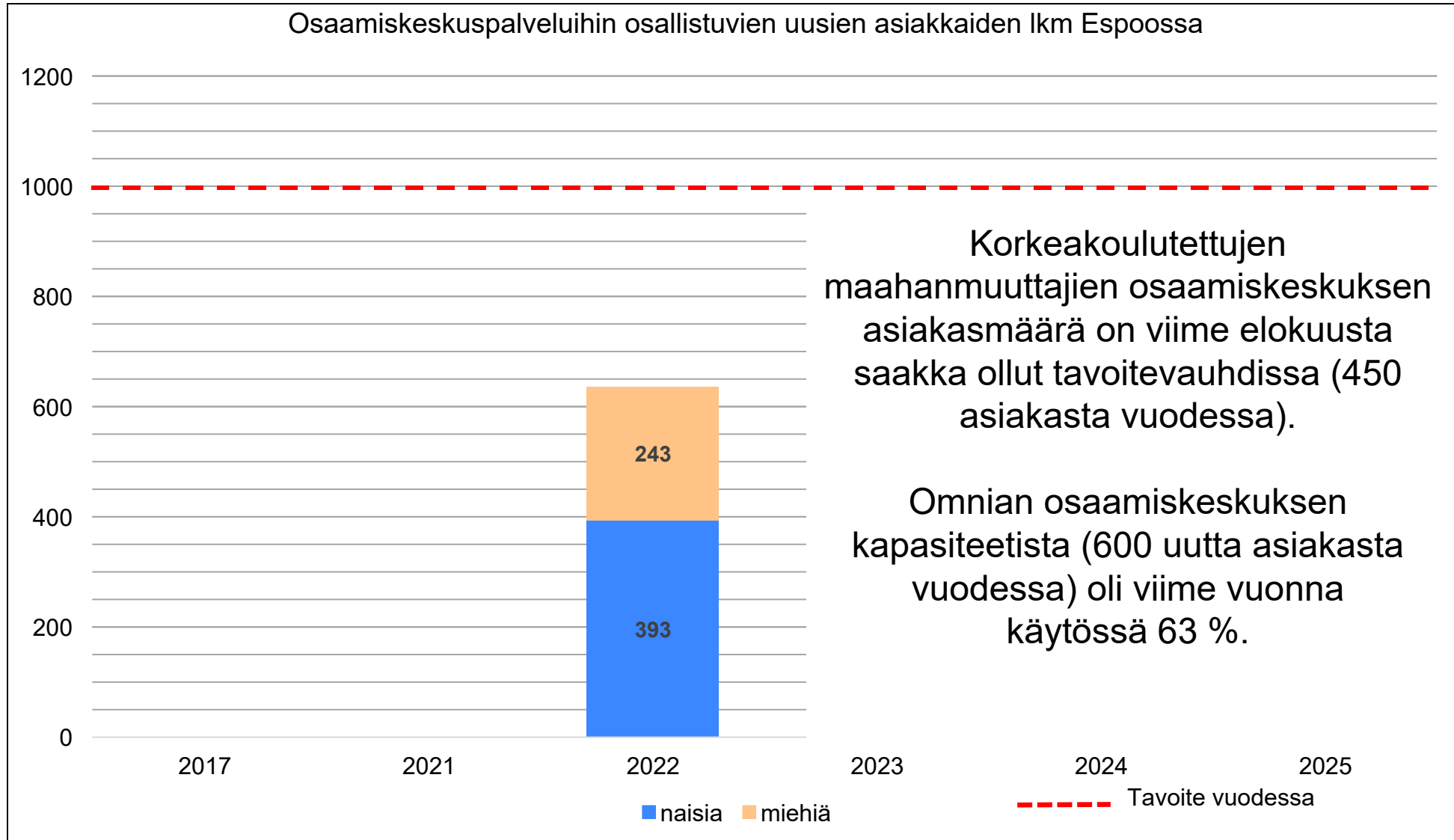
Ulkomaalaisten työttömyysasteen suhteellinen ero yleisen työttömyysasteeseen

Ulkomaalaisten osuus työttömistä ja palkkatuen saajista sukupuolittain

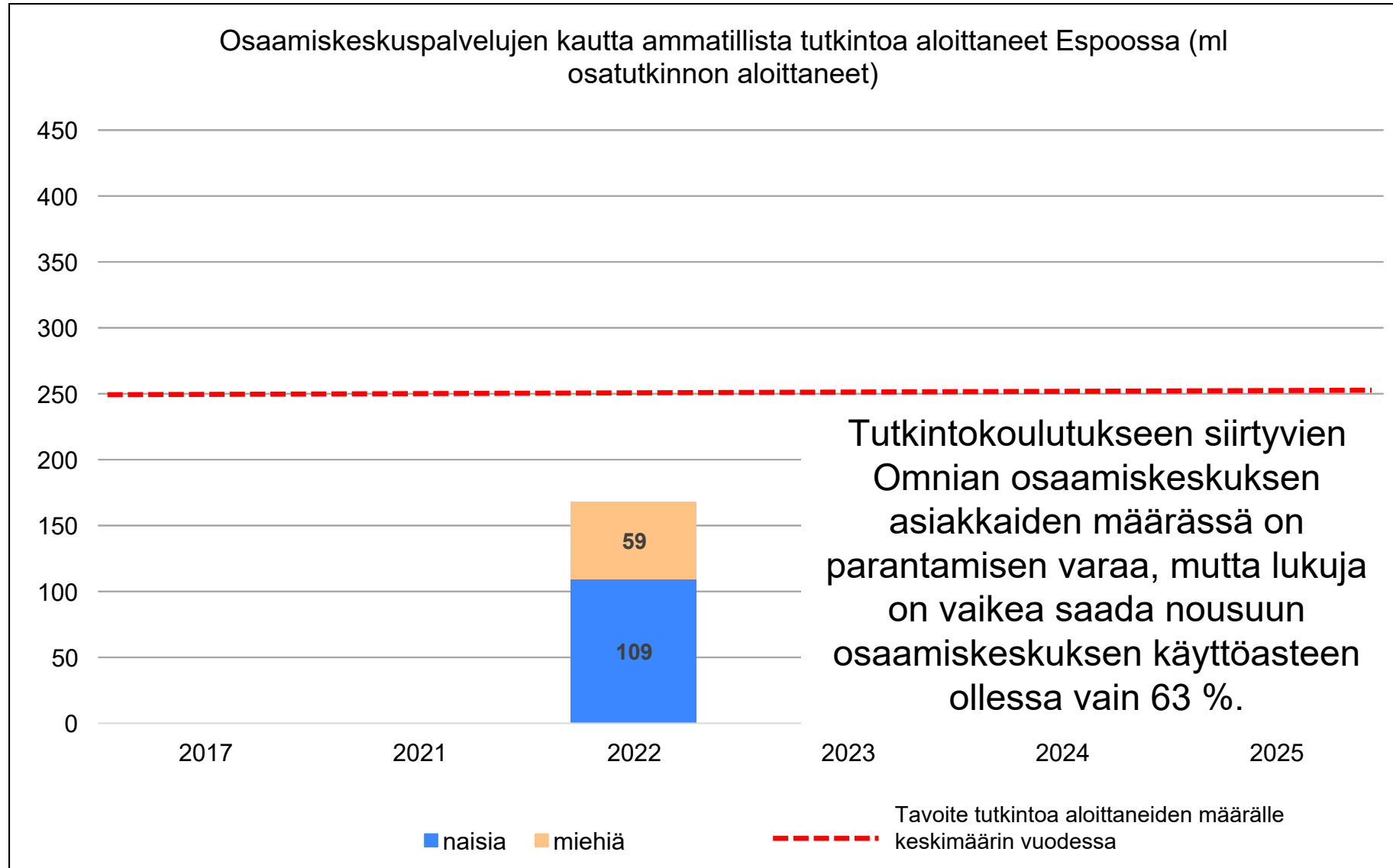
Osaamiskeskuspalveluiden uudet asiakkaat

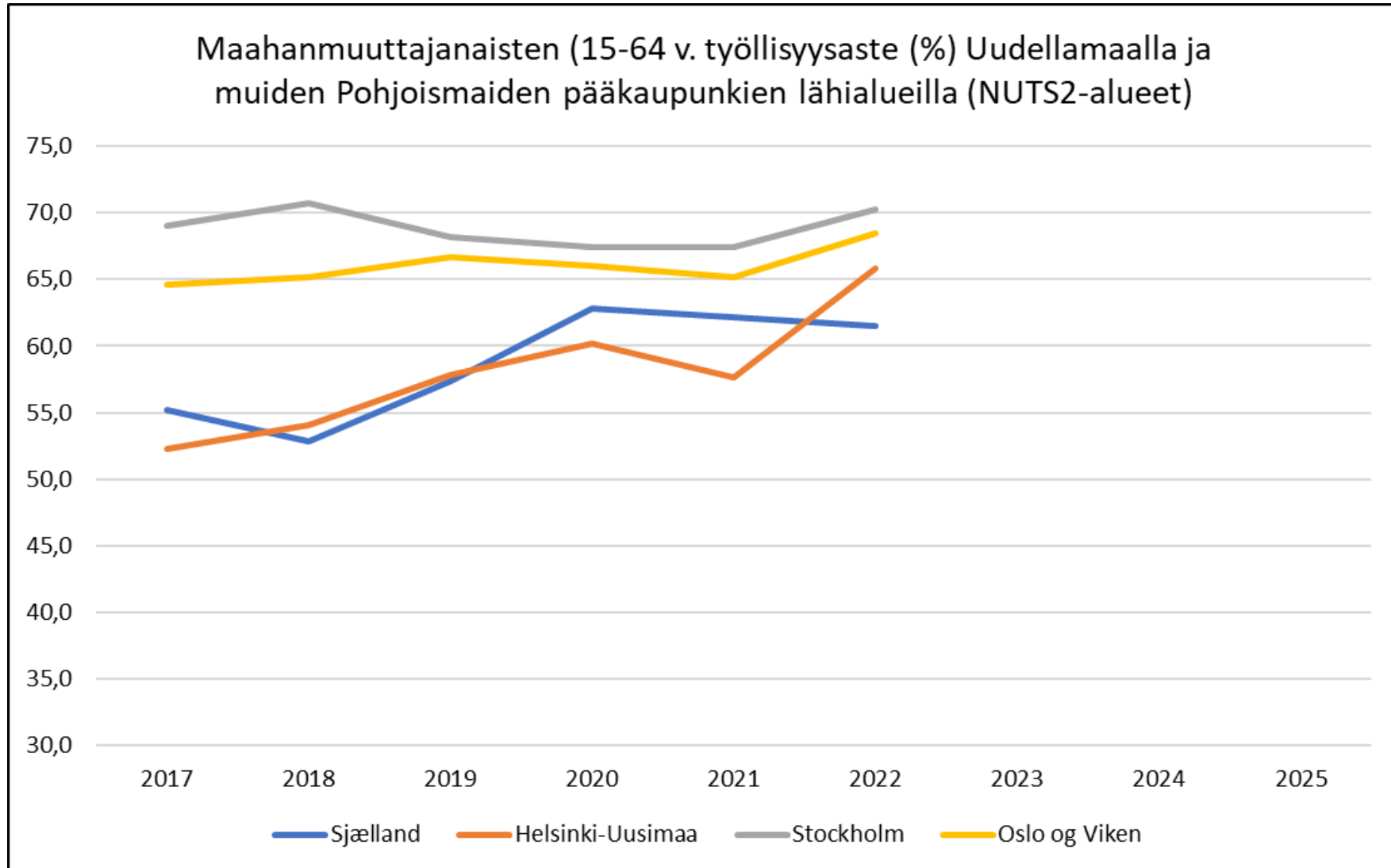
Osaamiskeskuspalveluista työllistyneet

Osaamiskeskuspalveluista suorittamaan tutkintoa / osatutkintoa

Maahanmuuttajanaisten työllisyysaste Uudenmaalla ja muiden Pohjoismaiden pääkaupunkien lähialueilla

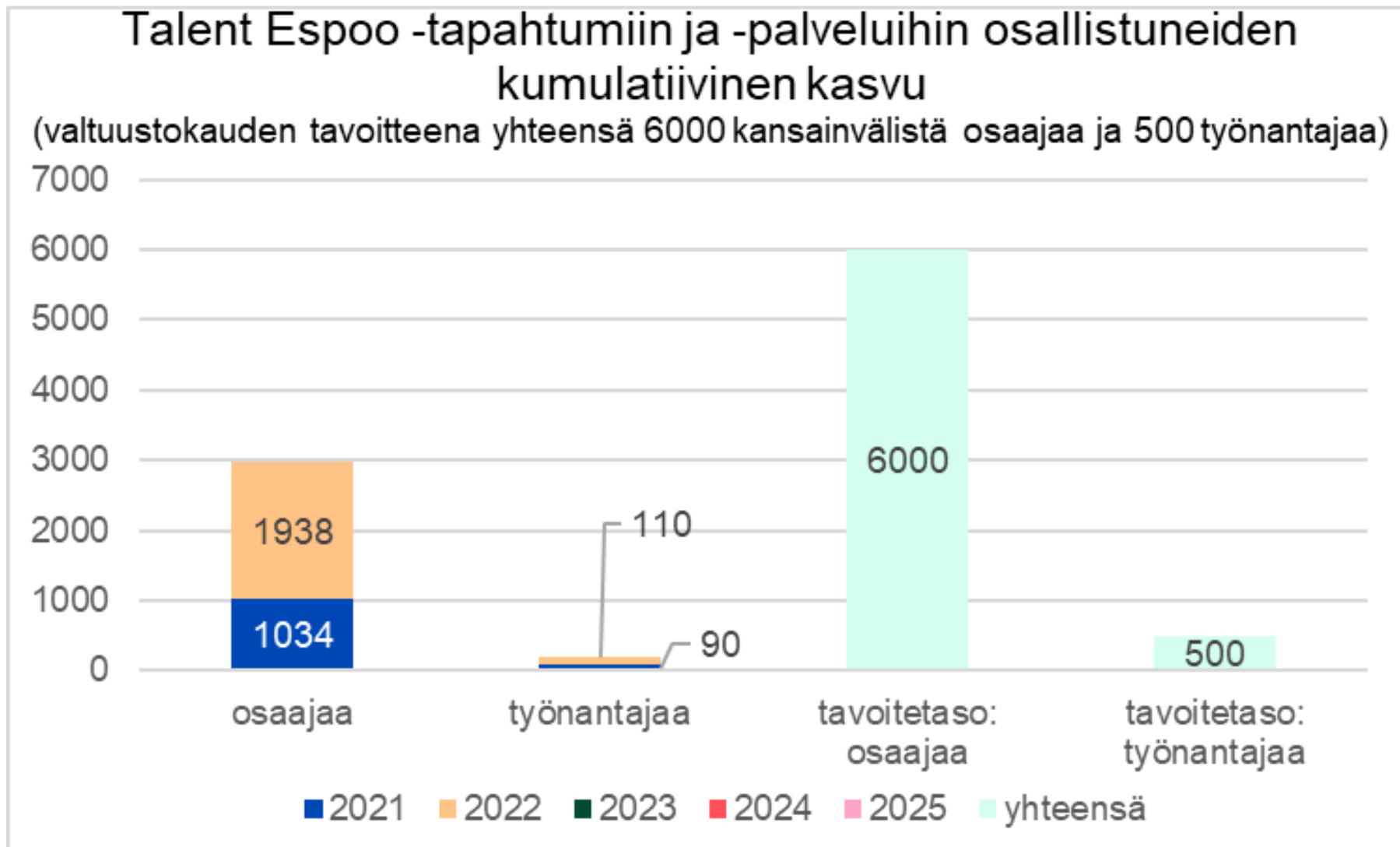

Tavoite 5: Espoosta rakennetaan huippuosaajille ja heidän perheilleen paras paikka asua

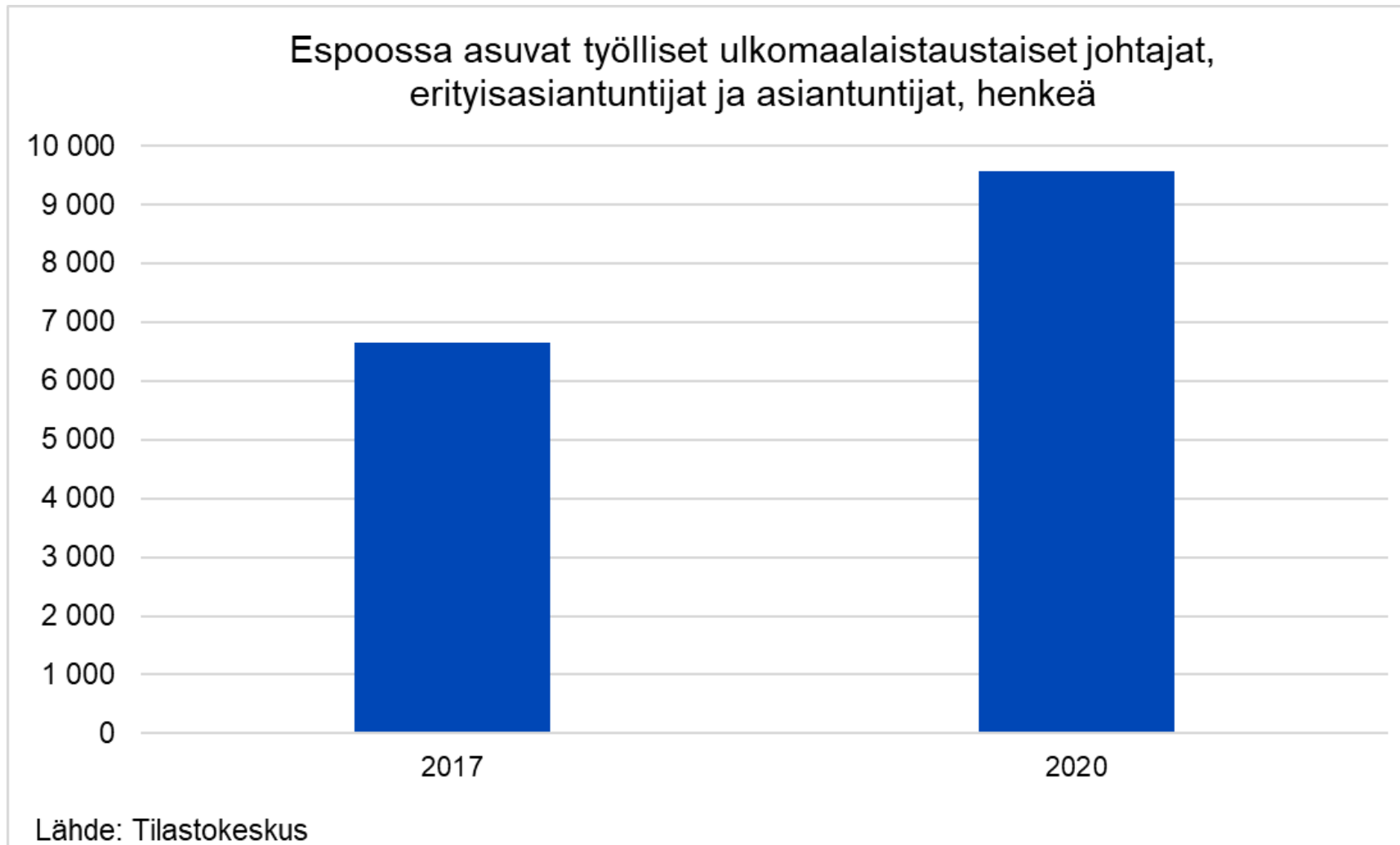
Mittarit:

- Talent Espoo -tapahtumiin ja palveluihin osallistuneiden määrä kumulatiivinen kasvu**
- Espoon ulkomaalaistaustaisten johtajien, erityisasiantuntijoiden ja asiantuntijoiden määrä**
- Osaajien ja työnantajien tyytyväisyys Talent Espoo -tapahtumiin ja -palveluihin**
- Talent Espoossa osaajien ja työnantajien välillä syntyneiden kontaktien ja sopimusten määrä**

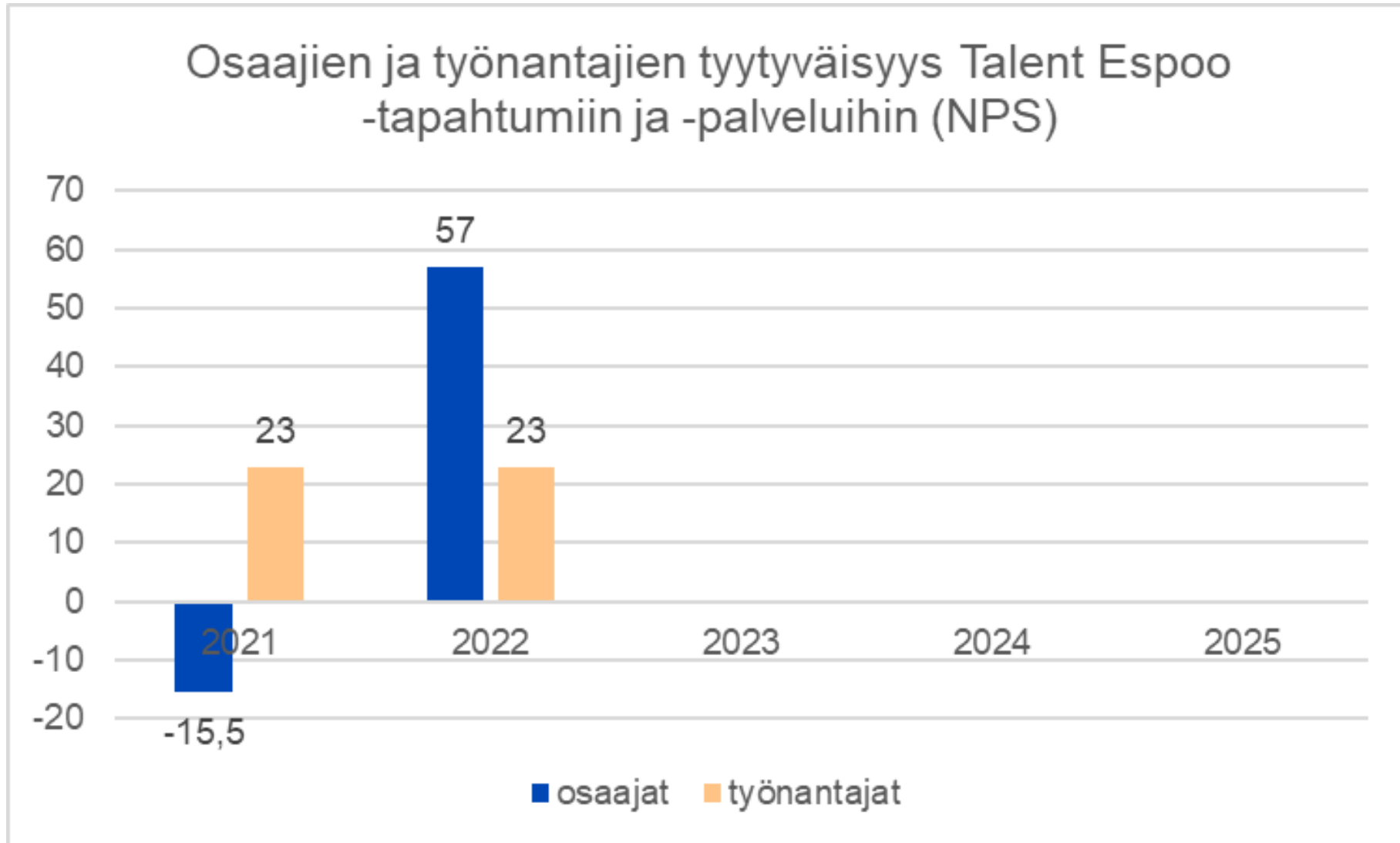
Talent Espoo -tapahtumiin ja palveluihin osallistuneiden määrä kumulatiivinen kasvu

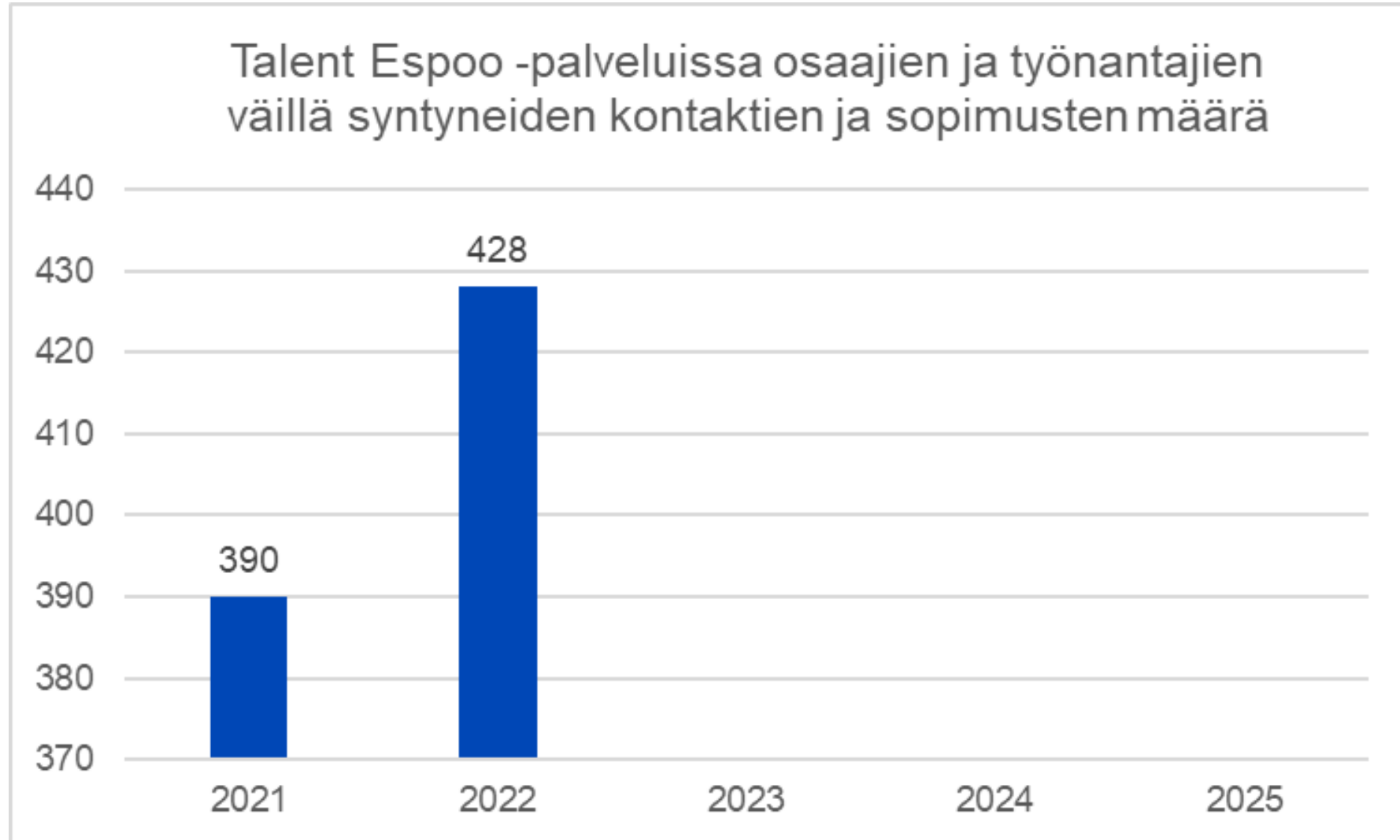
Espon ulkomaalaistaustaisten johtajien, erityisasiantuntijoiden ja asiantuntijoiden määrä

Osaajien ja työnantajien tyytyväisyys Talent Espoo - tapahtumiin ja -palveluihin

Talent Espoossa osaajien ja työnantajien välillä syntyneiden kontaktien ja sopimusten määrä

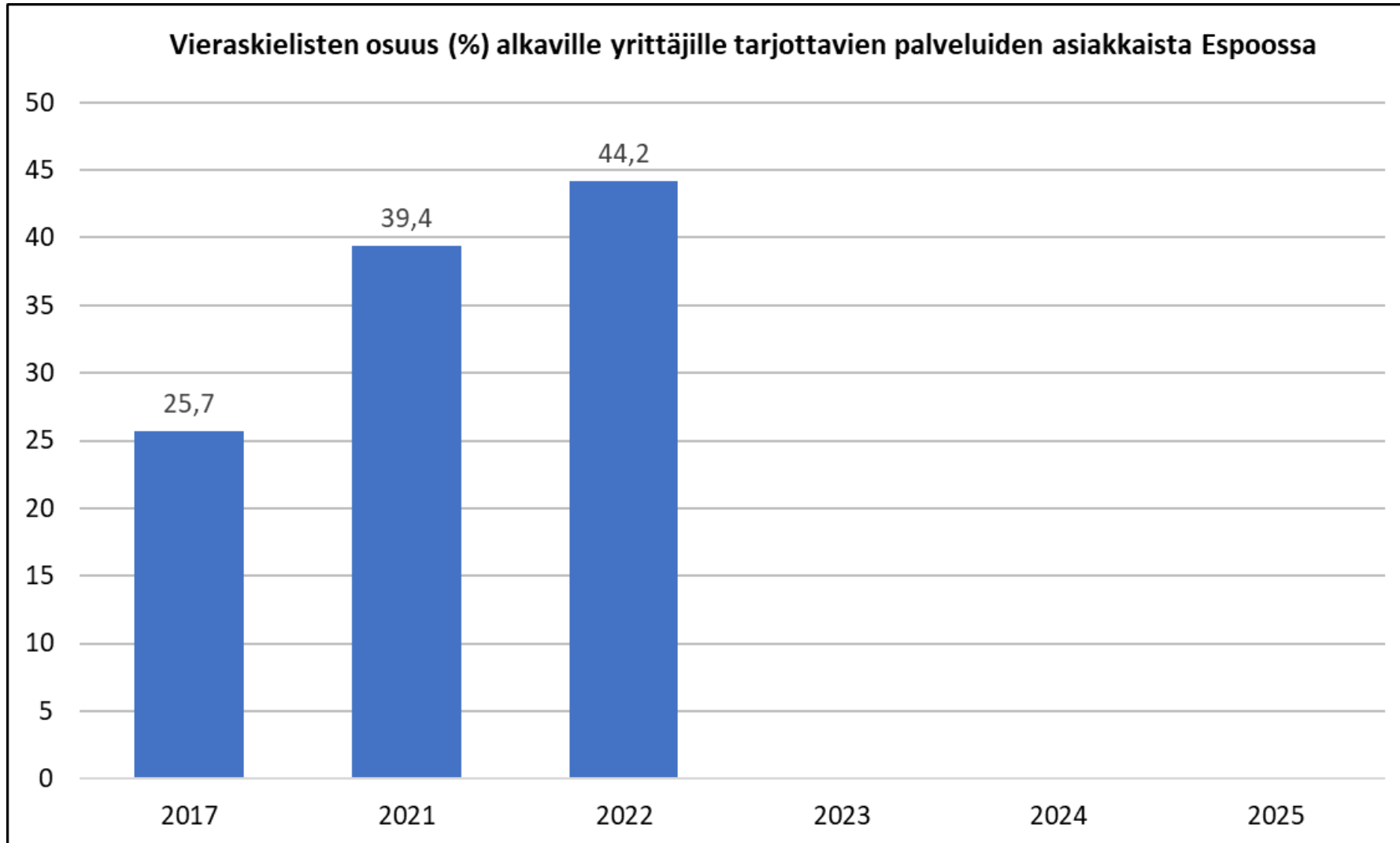

Tavoite 6: Maahanmuuttajien yrittäjyyttä tuetaan

Mittari:

- Vieraskielisten osuus alkaville yrittäjille tarjottavien palveluiden asiakkaista

Vieraskielisten osuus alkaville yrittäjille tarjottavien palveluiden asiakkaista

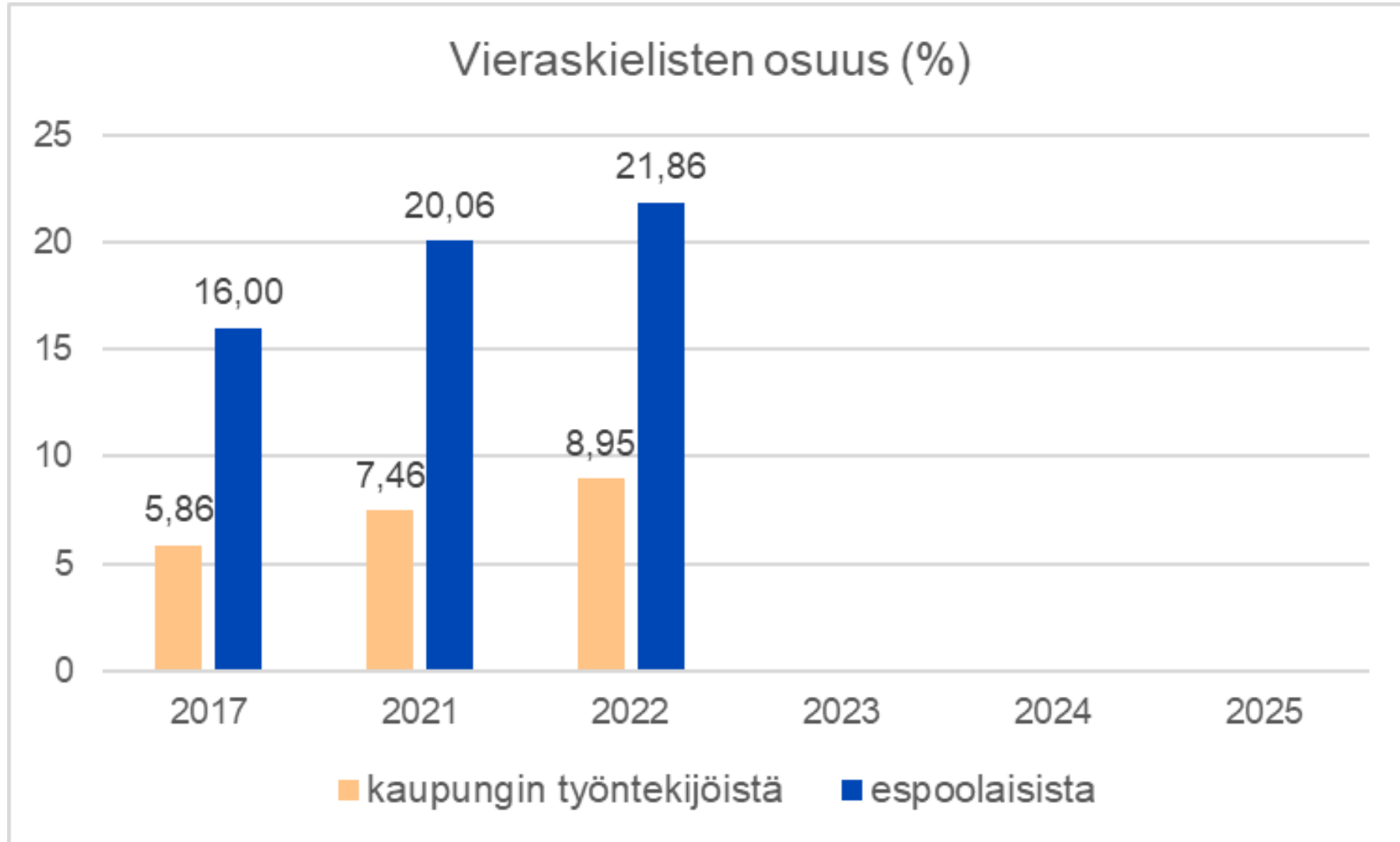
Tavoite 7:

Työvoiman pitkän aikavälin turvaamiseksi ja asiakaslähtöisyyden varmistamiseksi nostetaan vieraskielisen henkilöstön osuutta

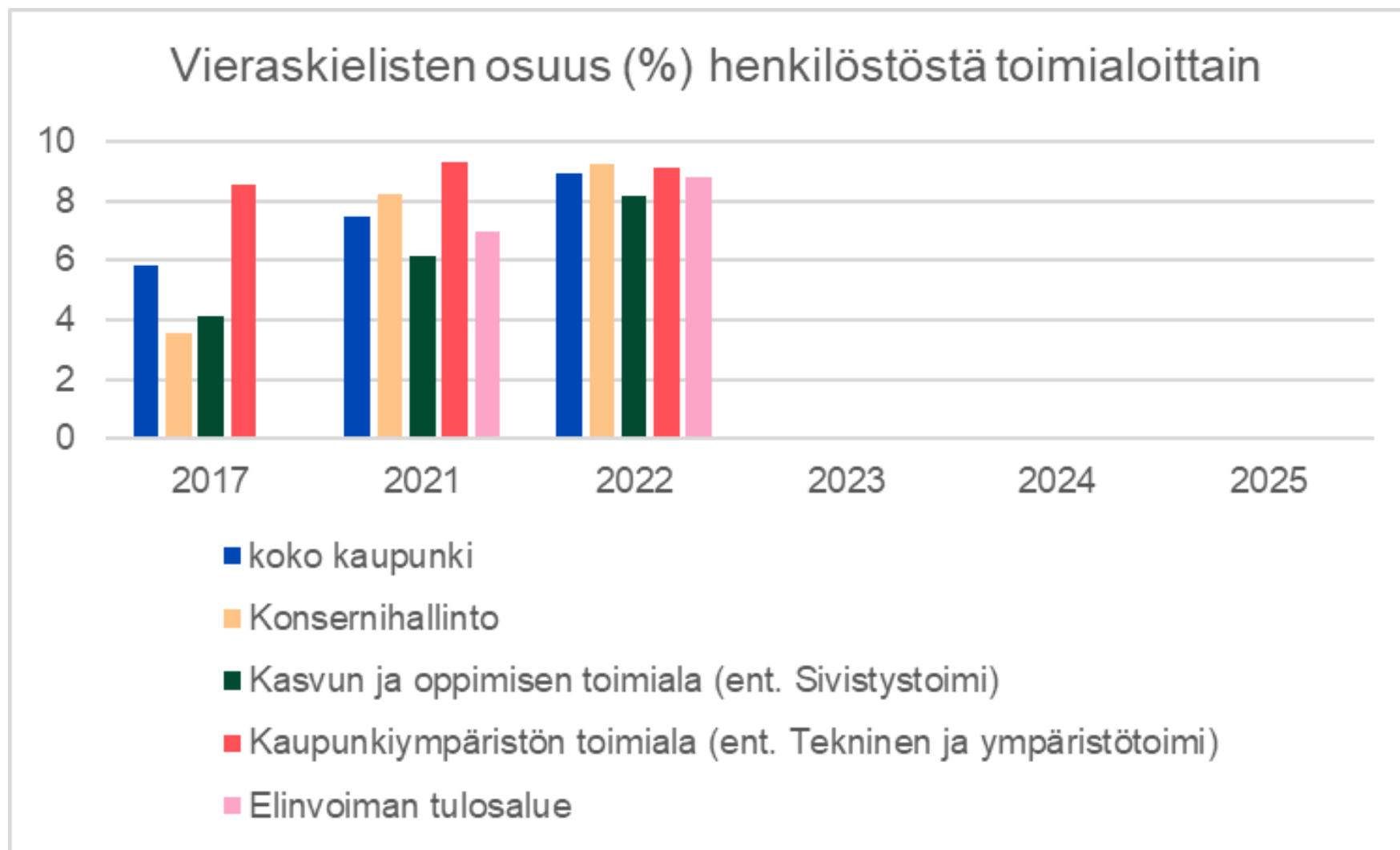
Mittari:

- Vieraskielisten osuus kaupunkilaisista/kaupungin henkilöstöstä

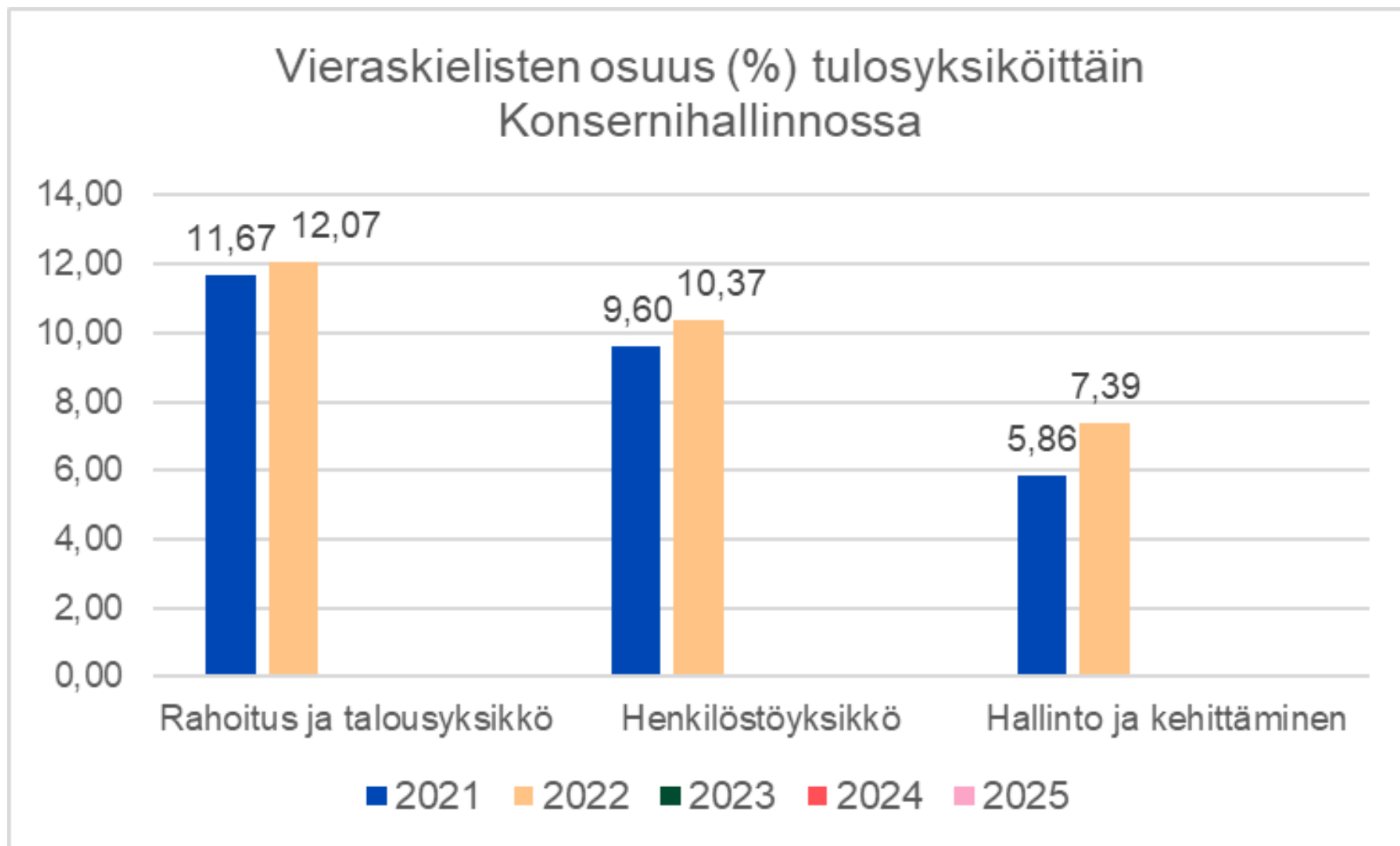
Vieraskielisten osuus kaupunkilaisista/kaupungin henkilöstöstä

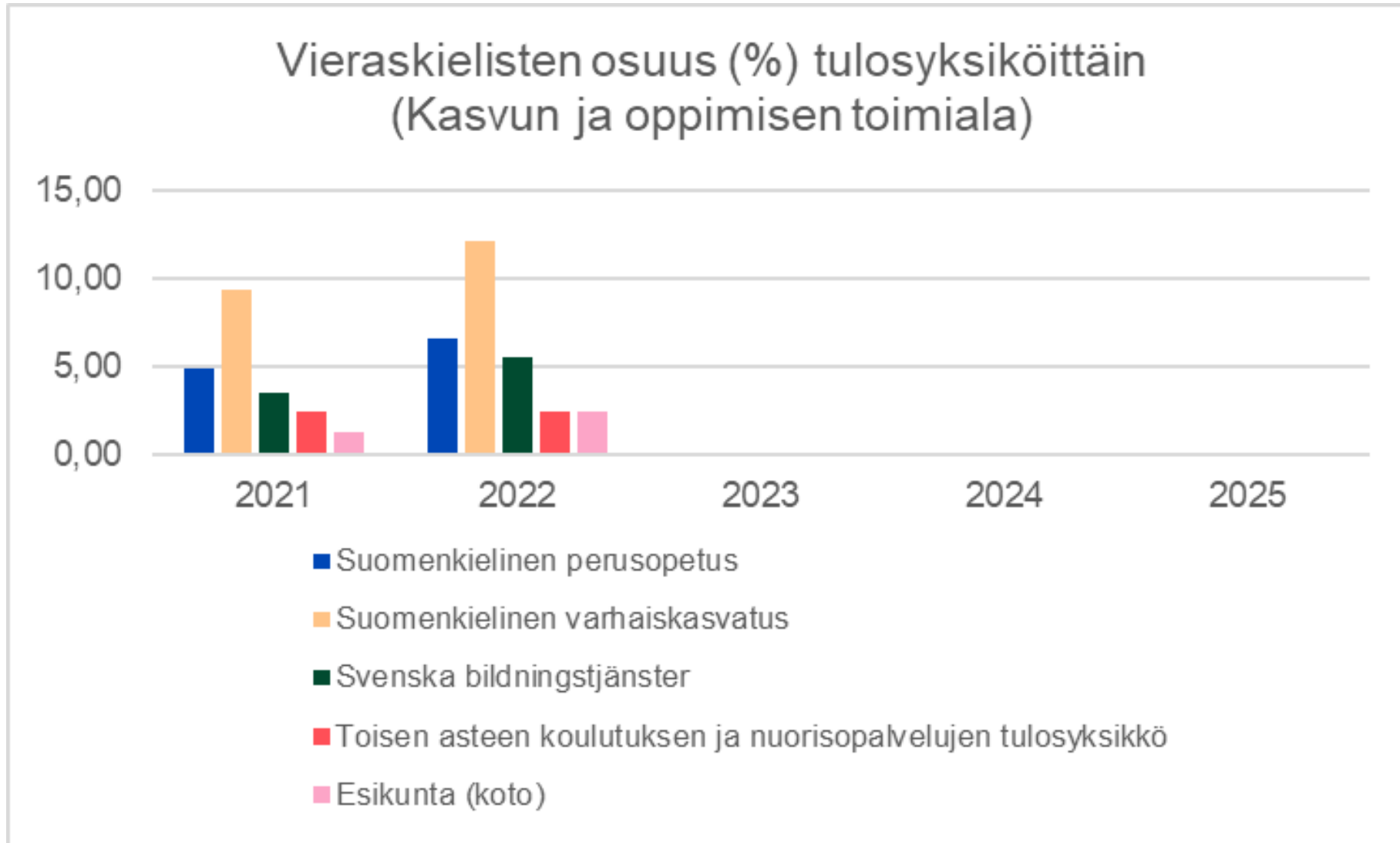
Vieraskielisten osuus kaupunkilaisista/kaupungin henkilöstöstä

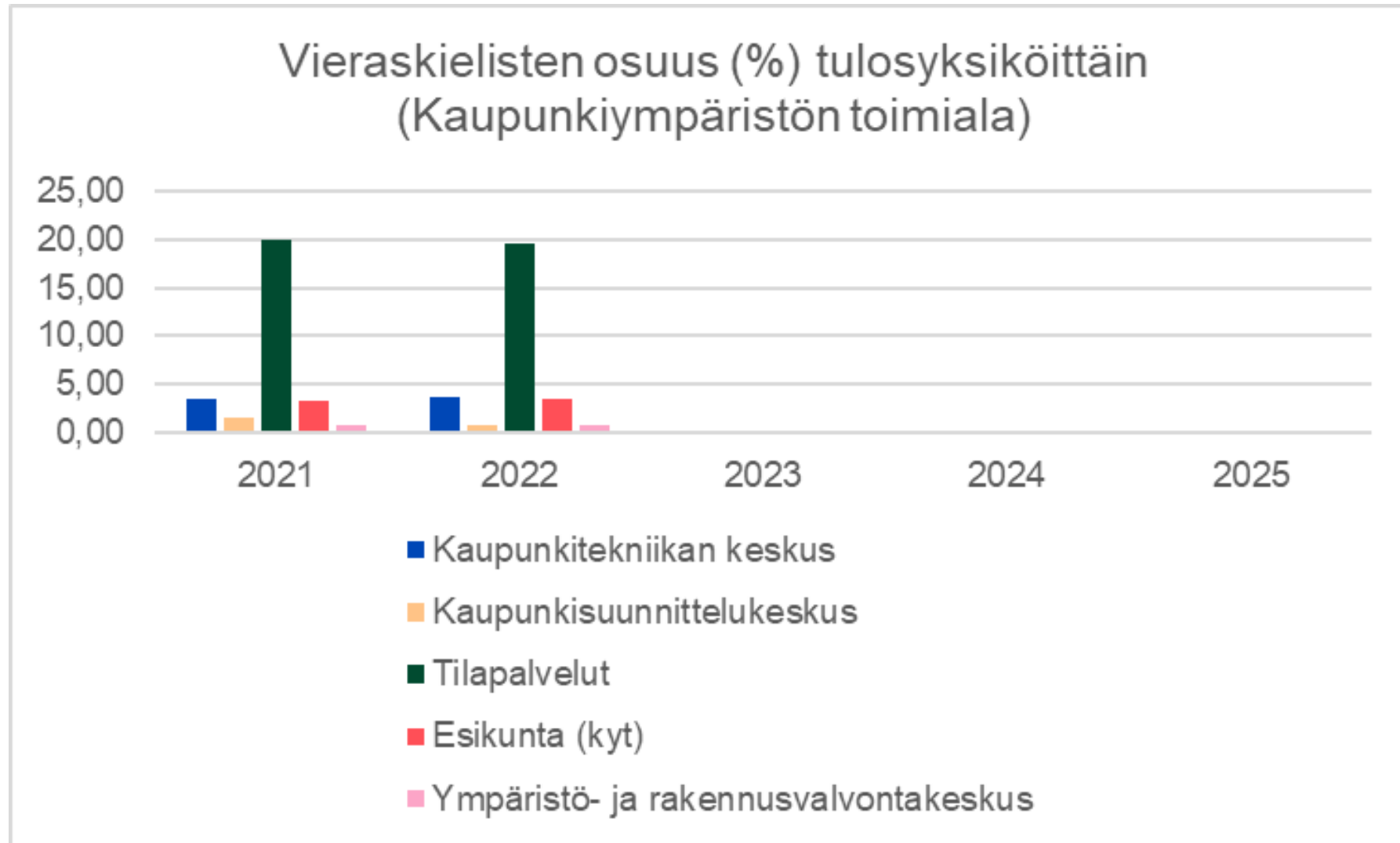
Vieraskielisten osuus kaupunkilaisista/kaupungin henkilöstöstä

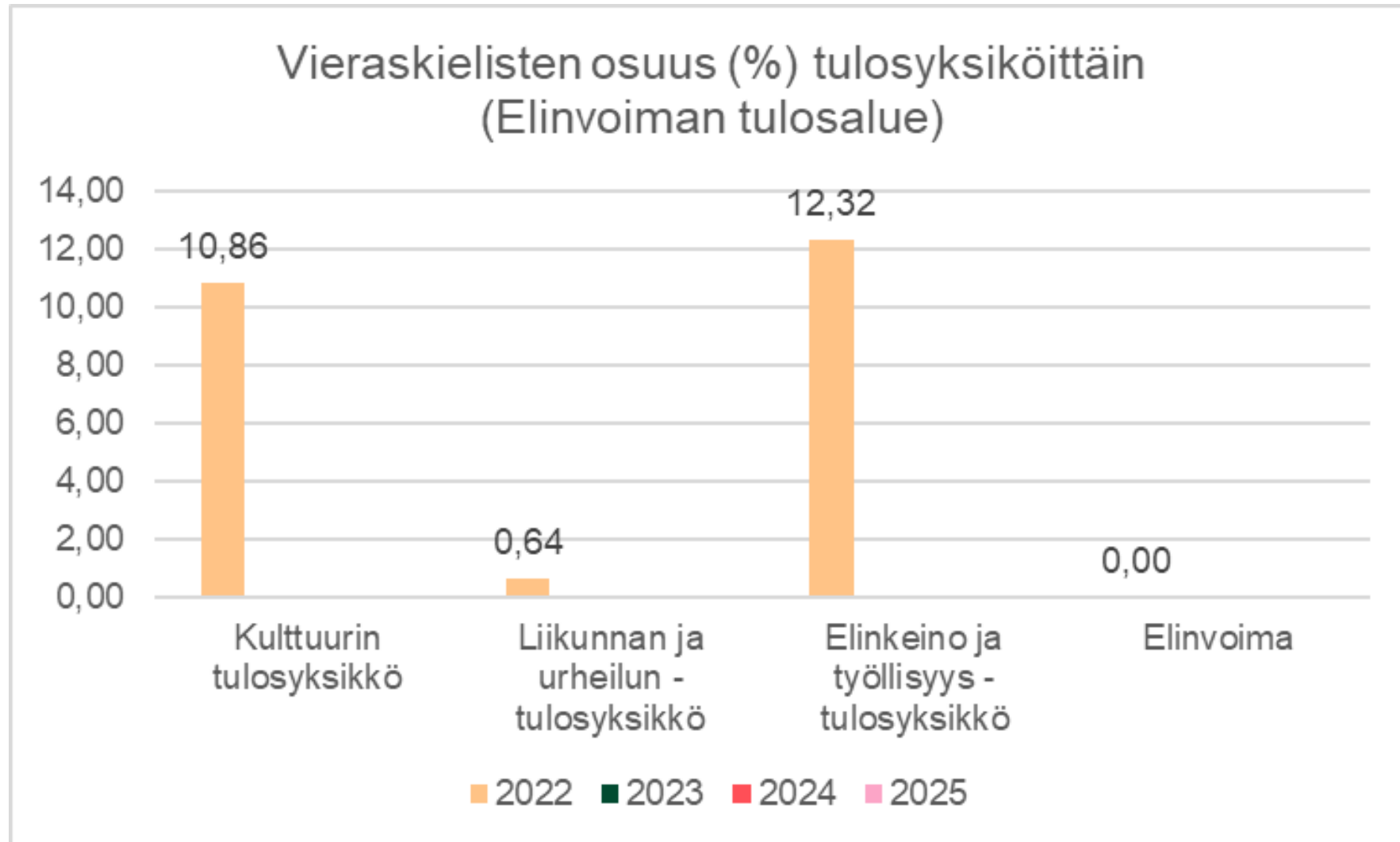
Vieraskielisten osuus kaupunkilaisista/kaupungin henkilöstöstä

Vieraskielisten osuus kaupunkilaisista/kaupungin henkilöstöstä

Vieraskielisten osuus kaupunkilaisista/kaupungin henkilöstöstä

Tavoite 8:

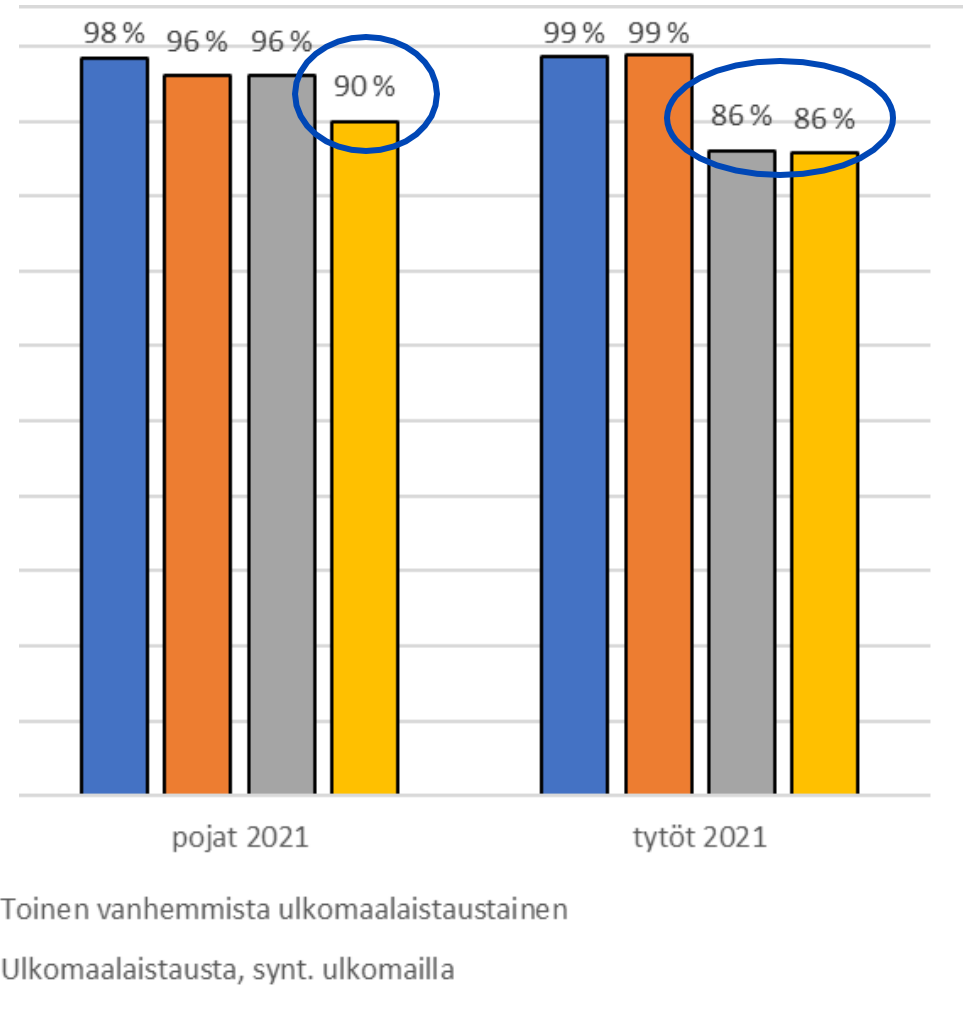
Takaamme kaikille espoolaisille lapsille ja nuorille mahdollisuuden harrastaa

Mittari:

- Kouluterveyskyselyn tiedot suomalaistaustaisten sekä ulkomaalaistaustaisten lasten ja nuorten säännöllisestä harrastamisesta

Viikoittain vähintään kerran jotain harrastavien yläkoululaisten osuus

Luvut ovat kauttaaltaan aika hyviä, mutta erityisesti maahanmuuttajatyttöjen luvut kannustavat jatkamaan ponnisteluja espoolaisen harrastamisen mallin ja maksuttomien harrastusmahdollisuuksien eteen.

Kiitos!